

OM REKVIRERINGEN AV ARBEIDSKRAFT.

I tillegg til det vi allerede har opplyst om disse ting er vi blitt kjent med

AT DET DEN 30. MAI KL. 11 ble holdt et møte av Norsk Arbeidsgiverforening i Håndverk og Industriforeningens lokaler for å gi nærmere orientering om rekvisisjoneringen av arbeidskraft til arbeid for den tyske hær.

Det ble gitt beskjed om at en måtte regne med at det ville bli tatt ut 20 % av de beskjeftigede ved hver bedrift. (Det ble ikke sagt at noen spesielle berrifter skulle holdes utenfor.) Aldersgruppen var fra 18 til 45 år. Kvinner skulle gjøre tjeneste i næringsmiddelindustrien.

Lønnen skulle bli kr. 1.70 pr.t. med fradrag for kost. og arbeidet skulle vare i 3 måneder, muligens 6 måneder. På forespørsel om det kunne bli tale om å sende folk ut av landet ble det opplyst at foreløpig ville en i tilfælde sende de utlendinger som f.t. er beskjeftiget i Norge.

Det ble videre henstillet om at arbeiderne meldte seg frivillig, i motsatt fall ville bedriftene bli kjennet av dertil kynlige folk.

Krigskronikk, forts. fra side 3.

er det eneste riktige, så er Kharkovslaget et stort nederlag for tyskerne.

Det er sammenheng mellom krigen i Nord-Afrika og på Østfronten. Derfor satte Rommel i gang en ny offensiv den 26. mai. Men også denne offensiv ble et nederlag for tyskerne. Dette må virke som en veldig skruffelse etter alle de forsterkninger de hadde sendt til Libya. Slaget som tok til med stor innsats av tanks, øket i styrke inntil 30. mai. Da var brodden tatt av det tyske framstøtet, og litt etter litt måtte tyskerne rykke vestover, samme vei som de kom fra. Hva den videre utvikling i Libya i sommer vil gi ut på, kan det naturligvis ikke sies noe om, men at tyskerne har lidt nederlag i denne omgang, også her, det er sikkert.

De alliertes luftoffensiv over Tyskland har begynt. Köln er bombet med over 1000 fly. Det samme gjelder Essen, Duisburg og andre områder i Ruhr, og det ingen tvil om at hvis dette skal fortsette utover sommeren og høsten, som det er uttalt fra ansvarlig britisk og amerikansk hold, betyr det en kolossal belastning på Tyskland i tillegg til de andre bekymringer som dette landet nå må være utsatt for.

Ved å legge sammen disse ting, stillingen på Østfronten, tank-slaget i Libya og luftoffensiven over Tyskland, kan vi ikke komme til annet resultat enn at storkrigens ansikt har endret karakter. Det er slutt på den tiden da det bare var Tyskland som bestente utviklingen. Lysskjæret fra den nye dag blir sterkere etterhvert

SISTE OM REKVIRERINGEN AV ARBEIDSKRAFT.

Det blir opplyst at det er ting som kan tyde på at det blir en utsattelse med å tvangsutskrive arbeidskraft. Dette skal bl. a. skyldes de store vansker som er forbundet med å sette tiltaket ut i praksis. Både når det gjelder å skaffe husrom og mat til så mange som det kan komme til å dreie seg om skal dette voldsom vanskeligheter akkurat nå. En må imidlertid være forberedt på at det blir virkelighet før eller siden. Det kan tenkes at det skal skapes kunstig arbeidsledighet først, ved å legge ned endel bedrifter for dermed å gi Høle saken et større preg av nødvendighet og endog til nytte for de det blir tale om. Vi må imidlertid møte dette alvorlige anslaget fra myndigheternes side med en rolig og kald holdning, og det må sørges for at ingen i et øyeblikks stemning kommer til å foreta overilte skritt.

4296 A 3058

Mappe	89
Eksp.	3
Arg.	1942
O.V.	
2. juli 1942	

NORSK VILJE

N.R. 3.

2. juli 1942

ET ÅRS KRIG I ØST.

DET 22. JUNI var det et år siden Hitler ga seg i kast med den halsbrekkende oppgaven å knekke Sovjet Russland. Naturlig nok lot nasistene et årsdagen passere i all stillhet. Hitler holdt ingen tale, Dr. Goebbels hadde intet intervju til den ensrettede pressen og D.N.B. hadde intet storlinjet og omfangsrikt kommentar. Hensikten med denne propagandeteknikken ligger klart i dagen. Nasistene vil ikke markere at det er gått 12 måneder. De vil helst at folk skal glemme hva som ble sagt for et år siden. De vil trekke glemmelsens slør over de siste måneders hendinger i øst.

MEN VI HUSKER ALLE hvorledes tyskerne for et år siden openlyst tok seieren på forhånd og hvorledes hele verden og det tyske folk i særdeleshet fikk forsikringer om at krigen i Russland vilde bli alle tiders lynkrig. Og ingen trenger idag å tvile på at Hitler og alle ledende nasister var hellig overbevist om at dette felt-toget skulde være bragt til en heldig avslutning innen vinteren for alvor satte inn. Men det var ikke bare på tysk hold man var sikre på kampens utfall. I en rekke nøytrale land holdt en tysk seier for overveiende sannsynlig. Således skrev den kjendte svenske militærkritiker oberst Bratt at der inne svenske militære kretsar ikke var noen diskusjon om utfallet, det en diskuterte var om russerne vilde holde ut i 4 eller 6 uker.

DEN SAMME KLIPPFASTE TRØ på en hurtig og knusende seier møter en i alle de kommunikasjoner som den tyske overkommando sendte ut ifjor sommer og høst. Alt etter 5 dagers felttog fortalte overkommandoen at seieren var sikret og at det russiske flyvåpen var tilintetgjort. Og den 14. juli erklæres med brask og brand at "Stalinlinjen" var gjennombrutt på en rekke vesentlige punkter, og at veien til Leningrad, Moskva og Kiev lå åpen for de tyske troppene.

MEN I BEGYNnelsEN AV OKTOBER løp den tyske propaganda fulstendig amokk. Den 3. oktober holdt Hitler en tale for den tyske Riksdag. Her erklærer han høytidlig overfor det tyske folk at den røde hær er kastet til jorden for aldri mer å reise seg, og at den har utepilt sin rolle som militær faktor. Han fortalte videre at nye veldige operasjoner som skulde knekke russerne fulstendig hadde vært igang de siste 48 timer. Den 9. oktober offentliggjør avisene med største utstyr en erklæring fra forsvarsminister Dr. Dietrich hvor han slår fast at de russiske hærmasser var tilintetgjort og at seieren var vunnet. Vi siterer enkelte bruddstykker av dette interessante dokument:

- "Dr. Dietrich ga som melding om de militære kjendsgjerninger som munnet ut i at avgjørelsen i øst endelig er felt etter den tyske forsvarsmakts nye seirer, at Sovjet Russland militært er skjaltet ut og at den britiske drøm om en to-fronts-krig er forbi.
- "Kanake vil de britiske propagandister forsøke seg med slagordet om en rekonstruksjon av de russiske armeer, eller trøtte seg med de uendelige russiske områder, for igjen å blende verdensopinionen. Slike forhåpninger er militær dilettantisme og forsvirg kan tysklands motstandere være forvisset om at Der Führer ikke er den mann som gir dem tid til å rekonstruere på nytt.
- "Deres kan ikke bebreide meg at jeg noengang har gitt dere falske underretninger. Også idag står jeg med mit gode navn inne for rettigheten av mine meddelelser som jeg vel tør si er sensasjonelle."

DET ER OVER 6 MÅNEDER SIDEN DEN 9. OKTOBER og en trenger ikke være militær for å finne ut hvormet Dr. Dietrich gode navn er verdt. Selv veien til Leningrad og Moskva som ifølge den tyske overkommando lå åpen for den tyske hær den 14. juli ifjor er enda ikke tilbaketrukket. Og så sent som for en måned siden klarte tyskerne å ta tilfange 600.000 menn av den fienden som var tilintetgjort i oktober. Og et av de daglige nummer i den tykkkontrollerte pressen er forlydende om en kommende tysk storoffensiv mot den samme tilintetgjorte fienden.

MEN DER ER LIKEVEL ENKELTE SINKERE blandt nasjavisene som ikke forstår at den tyske propaganda tar seg best ut om glemselens algr kunde trekkes fullstendig over denne kjedelige et-årsdagen. En av dem er selvsagt Fritt Folk i en betraktning over de russiske tap finner bladet at tyskerne har taatt 4.410.371 fanger i øst. Dette tall er hentet fra overkommandoens kommunikoer og står således ikke for avisens egen regning. Men den neste rekkeopp- rasjon er proget av blandets vanlige skarpe logikk. Skribenten finner nemlig ut at erfaringen viser at antallet av falne og sårede er det flerdobbelte av fangetallet. Med dette geniale resonnement som bakgrunn har han ganske enkelt og multipliserer fangetallet med tre og rinner således atv de russiske tap av sårede og drepte er 13.230.000 mann. Alt i alt skulde således tyskerne ha tilintetgjort innpå 18. mill. mann. I og for seg er resonnetet greit nok, det er bare det at en da må spørre seg selv hva det er tyskerne i det hele sloss mot på østfronten. For så særlig mange russiske soldater kan det ikke være igjen.

DET SOM EN PÅ MANGE MÅTER HAR SAVNET i den tyskkontrollerte pressen ved dette høvet er en oppgave over de tyske tap på østfronten. Bare to ganger på et år har avisene hat slike oppgaver. Den 1. september ifjor opplyste der Führer at de tyske tap etter lokura kamp var ca. 400.000 mann drepte sårede og savnede. Dette blir et gjennomsnittstap på 40.000 mann i uka. Den 1. desember blir det opplyst at de tyske tap var 162.314 døde, 571.767 sårede og 33.334 savnede. Det utgjør et gjennomsnittstap pr. uke på ca. 36.000 mann. Merkelig nok var altså gjennomsnittstapet pr. uke sunket med 4.000 mann på tre måneder, på trods av at kampen utover høst stadig ble hardere og mer blodig. Loger vi likevel til grunn et tap på 40.000 mann i uka kommer vi opp i et tap for tyskerne i dette året på 2.080.000 drepte, sårede og savnede. Dette var tyskernes egne oppgaver over sine tap, og en har vel lov til å anta at dette tallet ikke ligger i overkant av sannheten. Russerne derimot anslår de tyske tap av falne til ca. 3.5 mill. mann og de reknar med at tallet av fanger og sårede nærmer seg det dobbelte. Når det gjelder egne tap opplyses det fra offisielt russisk hold atvde tap er ca. 4.5 mill. drepte sårede og savnede.

GJENNOM DISSE TØRRE TALL får en imidlertid intet skikkelig bilde av det som er skjedd på østfronten i dette året. På mange måter betegner dette året det russiske folks endelige gjennombrudd som nasjon. Helt dette veldige folket er blitt sveiset sammen i uforsønlig kamp mot overfallsmannen. Hva den russiske soldat har utrettet har slatt en hel verden med forundring og har fylt folkene i de allierte land med respekt og takknemlighet. De uendelige og ufattelige ofre i 12 måneders kamp mot Hitlerveldet har lagt grunnlaget for en ny og dypere forståelse mellom folkene, og de har bygget den manglende bro mellom det østlige og vestlige Europa.

EN TRAFIKK)ULYKKE.

For en tid siden fandt det i Trondheim sted en kraftig kollisjon hvor den ene part var en stor tysk lastebil. På lastebilen var det flere russiske fanger og endel tyske vaktoldater. Kollisjonen var så sterk at et par tyskere og et par russere ble drept og andre ble alvorlig saret. Det ble straks slått alarm og en tysk ambulansobil kom tilstede og tok med seg de døde og sårede tyskere, mens de ganske likegyldig lot russerne ligge der de låg. Lagt om lenge kom en tysk lastebil og de sårede russiske soldater ble sløst opp på lastebilen og kjørt bort. Her har vi igjen et grellt eksempel på hvordan tyskerne behandler de russiske fanger. Tyskerne er intet kulturfolk.

DEN KOMISKE HÅKON MEYER.

Det er opstatt visse uoverensstemmelser ved organiseringen av Norsk Forbundsforbund for Offentlige Yrker. De komissariske ledere av enkelte av tjenestetrakket opp. Det er vanskelig å vite hva resultatet vil bli, men det ser ut som Lippstad søker å unngå vanskene ved å offere Håkon Meyer. Det er iallfall sikkert; Håkon Meyer har fått "sykopermisjon". Den som graver en grav for andre o.s.v.....

NORSK VILJE.

ARBEIDERNES FAGLIGE LANDSORGANISASJON har forlenge siden opphørt med å være en organisasjon som hadde til oppgave å være ta arbeidernes interesser. Fagorganisasjonen er gjort til et instrument for okkupasjonsmakten hvorifjend den er blitt istand til å beherske hele den mobile norske arbeidskraften. Den frengangsmakten som okkupasjonsmakten har nyttet seg av er den samme som overalt ellers. En bruker folk som for passende betaling uten skrupler er villige til å gjøre tjenester for fienden. Altså landsforradere. Det står ikke til å nekte at en er kommet meget langt i dette arbeidet med å kue den norske arbeiderklasse og trykke dens levekår så langt ned at den nå er ute av stand til å skaffe seg en reserve som kunde være nyttig i ha i påkommende tilfelde. Forevidt kan vi slå fast at utbyttingen og den sociale urettferdighet aldri har vært mer fulstendig og skrikende enn nå. Det nytter ikke i denne forbindelse å komme med argumentet om at krigen er skyld i alle vanskene. Vi er kjendtvad at det på den annen side er folk nok som tjener og lever høyt på krigen og elendigheten med tyskernes og quialingenes hjertelige bistand.

DE FAGORGANISERTE ARBEIDERNE har tatt konsekvensen av dette forhold og lar derfor Fagorganisasjonen være den enuvedkommende avfare til trose for Norsk Arbeidslivstapelige og barnslige skrivelier. Forundskontorene star tomme og de komissariske ledere jan trykt i fred og ro røke sine piper og drikke sitt brennevin. De skal ikke bli forstyrret før de en dag blir feiet vekk så grundig at det ikke skal bli stein tilbake på stein hverken av Birger Åmødt, Kåre Rein eller Håkon Meyer.

IMIDLERTID ER STILLINGEN NÅ PREKER for en rekke av de fagorganiserte. Prisen på de aller nødvendige varer har steget så høyt, og med tyskernes vilje, at lønningene ikke lenger strækker til selv til de knåppt tilmalte rasjonene. De fagorganiserte er klar over at noen virkelig endring i disse forhold kan det ikke bli før etter krigen. Vi har ikke lenger høve til å sette inn de krefter som er nødvendige for gjennomføringen av selv de retferdigste krav, og det er bare i et fatalt bedrifter det blir anledning til å bedre forholdene ved direkte forhandlinger. Forevidt er vi nødt til å avfinne oss med vår skjebne inntil videre. Det blir nå en måte vår innsats i kampen, men derfor er det ingen grunn til at formidlene i fagorganisasjonen skal sitte å være uvitende om de faktiske forhold.

LEDELSEN I L.O. bør nå bli gjort kjendt med at om de ikke er istand til å bote på den skrikende urettferdigheten med en lønnskompensasjon for pristigningen, så vil det evfede slike forhold at den samme ledelsen ihvertfall ikke blir istand til å overleve det. Dette er ingen utvikelse fra linjen om å blokkere fagorganisasjonskontorene for arbeide.

VI FORESLÅR at klubbstyrene på hver enkelt arbeidsplass går igang med å undersøke forholdene på hver sine arbeidsplasser, og sender en henvendelse direkte til landsorganisasjonen om nødvendigheten av en lønnskompensasjon. En slik henvendelse kan trykt motiveres med at hvis det ikke treffes en ordning som gjør at arbeiderne blir istand til å kjøpe de varer som er å fa i det regulære marked, så er det ingen som kan ta ansvaret for at folkene helse brytes ned med en veldig nedgang i arbeidseffektiviteten tilfjølge. De ledelsen i L.O. bli stillet ansikt til ansikt med realitetene, så far vi straks greid på hvormeget som ligger til grunn for deres frimodige ytringer om sosial rettferdighet.

IMTIL DET SKJER bruker vi også pengene som nå går til fagforeningskontingent til innkjøp av mat.

Fedreland, - skriker de, Fedrelandet
Herlig og Fritt..
Først når du tar fra din nabo hans Fedreland,
da er ditt Fedreland ditt.....
Hellige frase,
drømmen om voldsomme og morderes utvalgte rase.

DET GIES TIDER for menneskeheten da ødeløggelsens krefter truer den, og
lik en flodbølge slår den ned, forminske og fornedrer den. Mennesket har
aldri gått framover med oppreist rygg, sikkert og beherskende. Veien fram
over har gått gjennom hulveier og over ruiner, og mennesket har måttet
kjempes og fram gjennom hårnakkete kamp og med anspennelse av alle sine ev-
ner. Til syvende og sist er kulturen gjennom tidene ikke noe annet enn
den friske tankens anspennelse for å høyne mennesket, for å befri det fra
vold, uklarhet og kriser som har gitt seg utslag i utbytting menneskene
imellom.

DERFOR ER DET at alle de som har motarbeidet og motarbeider kulturen som
av bekvemmelighet eller uvitenhet slutter seg til de krefter som motarbei-
der mennesket, som hjelper til å gjøre det mer uvitende, mer primitivt,
både kollektivt og individuelt. Overfor trangen til opplysning og klarhet
står en mektig styrke av motstridende strømninger og føddumme krefter.
Det er dette som mennesket alltid har kaldt fienden. Fienden som de ville
folkestammer besverget med ild og offring av uberørte kvinner, som kris-
tendommen besverget med bøn og salmesang og som senere samfund besverger
med nasjonalisme og vitenskap. Denne fienden besverges idag med solidari-
tet og kamp.

NASISJEN REPRERENTERER NEGASJONEN, den er idag menneskets fiende. For na-
sismen er mennesket et instrument for krigen, og den tar bare hensyn til
mennesket for såvidt det er egnet for krig. En bevegelse som i den grad be-
nekyrer mennesket, og som er rettet mot mennesket og dets framskritt, kan
ikke skape kultur. Den er tvertimot kulturens fiende, og representerer et
organisert angrep på kulturen.
Den nasistiske bevegelsen er steril og derfor ute av stand til å skape.
Men i enhver sterilitet finnes det et kompleks av nag og et forevarcinn-
stinkt. Når derfor nasismen brenner bøker, kaster lærere i fengsel, begår
mord, innakrenker tankens frihet og jager den bort som en gal hund, så
skjer det nettopp på grunn av dette mindreverdighetskompleks, på grunn av
det sterile hat mot skaperen, og sist men ikke minst av redsel for
framtiden.

DE TYSKE OG DE HJEMMELIGE NASISTER kan for en tid bre nattesøre og redsel
over landet vårt. Men de makter aldri å utrydde den friske tanken, gjærin-
gen og humanismen. Selv om det bare er nølende, selv om det bare er i hjør-
totes slag, vil der alltid være en tanke som kretser over ruinene og som
grubler over menneskets frigjøring og hoper på en morgen med sosialrett-
ferdighet. Selv over en verden av ruiner, der hvor denne tanken er, der er
kulturen og menneskets framtid. Selv i det dypeste mørke vil disse ord av
Engels stå klart og lysende: "Mennesket vil tilsutt stige ut av nødvendig-
hetens rike, for derfra å stige inn i frihetens rike"...

QUISLING SOM BLINK.

Fra Sunnmøre berettes følgende interessante hending. Tyskerne drev for en
tid siden med øvelsesskytning mot figurer. Det var temmelig disig og usikt-
bart, var den morgen øvelsene foregikk, så figurene kunde ikke skjeldnes
klart. Men da man skulde undersøke resultatene, viste det seg at i løpet
av natten var hengt opp plakater med quislinge bilder på figurene. Det var
oppnådd en rekke treffere. Resultatet ble at kommunen ble ilagt en bot på
kr. 1.000.--

FRONTKJEMPERNES FORENING.

For en tid siden sto det et opprop i avisene fra endel landsforradere som
vilde danne en frontkjempernes forening. Av en eller annen grunn har avi-
sene nå fått beskje om intil videre ikke å omtale denne "Frontkjemperfor-
ring".

TVANGSUTSKRIVNINGEN AV ARBEIDSKRAFT.

DEN 10. JUNI har Direktoratet for Arbeidsformidling sendt ut et meget ut-
førlig rundskriv til arbeidskontorene landet over om "utfyllende direktiver
vedrørende arbeidskraft til ekstraordinær virksomhet". Det heter her:
"Direktoratet vil innakjerpe betydningen av at arbeidet tas opp for full
kraft etter de retningslinjer som er trukket opp. Hvis arbeidsformid-
lingen ikke greier skaffe tilveie den arbeidskraft der er meldt behov
om, er det fare for at arbeidskraften fra de mest livsviktige næringer
jordbruk og skogbruk blir tett. Med den nåværende næringspolitiske situa-
sjon for øye, må dette for enhver pris unngås".

HVOR ARBEIDSKRAFTEN SKAL HENTES. De yrkesgrupper hvorfra arbeidskraften im-
første rekke skal hentes er følgende:
Kontorfungsjonærer, Handelsfungsjonærer, Andre Fungsjonærer, Hermetikkin-
dustrien og annen mat og drikkevareindustri, Tobakkindustri, Olje og Fett-
industri, Kjemisk og Elektrokjemisk industri, Papirindustrien, Beklednings-
industrien, Kafe og Hoteldrift, Grafiske Fag og Bokbinderier, Skinn Lær
og gummiindustrien, samt tekstil og trikotasjeindustrien.

HVOR MANGE SKAL INNKALLES. Det var tidligere varslet om et behov på 15.000
mann, men senere er det meldt om ytterligere behov og tallet er nå kommet
opp i ca. 30.000 mann. Evert fylke skal ta sin forholdsmessige del og det
var meningen at ferdige lister over halvparten av det antall arbeidere som
trenges skulde foreligge pr 24. juni.
Oberleitung Syd, Kristiansand, har meldt om et behov på 1.500 mann. Luft-
waffe Lista forlanger 800. Oberbauleitung West, Haugesund, Bergen, Sogn og
Fjordane forlanger 3000. Oberbauleitung Nord-West, Andalsnes, Trondhjem,
Namsos og Bodø forlanger 5000 mann o.s.v..

DIREKTORATET FOR ARBEIDSFREMIDLING vil i tilslutning til dette nytte
høve til på anmodning å prosessere at arbeidskraft ikke må trekkes bort fra
Wehrmachts bedrifter og anlegg herunder anlegg og bedrifter som fortiden
vessentlig er opptatt for Wehrmacht.
Rundskrivet har også en pasus om å anker. "Det er å forutse", heter det, "at
den utskrivningen av arbeidskraft i den målestokk som nå gjennomføres vil
avstedkomme et større antall protester, både fra vedkommende arbeidsgiver
og arbeidere. Arbeidsformidlingen må imidlertid ikke la seg hefte av uve-
sentlige innvendinger av enhver art."

DETTE RUNDSKRIV FRA DIREKTORATET tar seg noe merkelig ut på bakgrunn av
Direktoratets meddelelse til pressen av 8. juni, altså 2 dager før. Her
heter det: "Direktoratet skal melde fra at den almindelige utskrivning som
hittil har funnet sted har omfattet de virksomheter v. v. som socialdepar-
tementet har fastsatt med hjemmel i forordning av 9. juli 1941 om arbeide-
hjelp til særlig samfundsviktige arbeidsoppgaver, f. eks. Bergverk og Smel-
teverk-virksomhet, lettmetallindustrien, skipsfart, fisketier o.s.v.. Den
ekstraordinære utskrivning som har vært omtalt den siste tid har hittil
omtrent utelukkende omfattet arbeidere til jordbrukt og skogsarbeide for å
sikre mat og vedforsyningene."

DIREKTORATET FORSIKER som er ser å forvanske de faktiske forhold med fusk
og fanteri. Den 8. juni forklarer Direktoratet at det er ingen grunn til eng-
stelse, men to dager senere sender det utførlige direktiver til arbeids-
formidlingen om frengangenåten ved tvangsinnkrevningen. Dette er et nytt
eksempel på uredeligheten såvel hos de norske tyskere som hos tyskerne selv.
Å stole på noe som helst av hva som offentliggjøres eller på løfter fra den
kanten er fulstendig latterlig. Det er et idag og noe langt annet i morgen.
For såvidt kan det stemme det som fortelles: At i Tyskland er det forbudt
å lese gårdsdagens aviser.

KIRKENS KAMP.

Under gudstjenesten søndag den 26. juli leste prestene i de enkelte kirker
opp en protest mot den ulovlige "bispeordinasjon" som fandt sted i Vår
Frelses Kirke i Oslo.

KRIGSKRONIKK.

Vi er nå kommet midt på sommeren, og de spidde kanten på forskjellige kanter og som gikk ut på at en vilde få en periode med høy Aksefrangang har holdt stikk, selv om ikke framgangen hittil er så stor i alle avsnitt. Det har vist seg at Tyskland fremdeles er meget kraftig rent krigsteknisk sett og at det hittil iethvertfall har vært istand til å bestemme utviklingens gang på de frontavsnitt hvor det har engasjert seg i omfattende kamper.

LIBYA OG EGYPTEN. På denne fronten har tyskerne et kraftigere artilleri enn de allierte både når det gjelder tanks-artilleriet og antitanksartilleriet. Og de var derfor teknisk sett bedre rustet enn sine motstandere. Det må engelskmennene ha vært klar over på forhånd, men av en eller annen grunn har de ikke foretatt skritt for å bli likeverdige når det gjelder artilleriet. De to motstanderes stilling når det gjelder antallet av panservogner var til å begynne med ligt, mens det er grunn til å anta at tyskerne hadde det største antallet fly. Endelig må en vel kunne si at tyskerne har manøvrert dyktigere en engelskmennene. Disse faktorer tilsammen har ført til en overveldende tysk overlegenhet i Nord-Afrika. Til å begynne med såg det ut til at motstanderne var omtrent like sterke, men den 13. juni gikk engelskmennene i en felle hvorved et større antall av deres tanks ble ødelagt og den tyske overlegenhet ytterligere befestet. Siden har det gått slag i slag: Tobruk faldt etter 18. timers kamp, engelskmennene trakk seg tilbake fra grensefortene og nå foregår kampene langt inne på Egyptisk område. De siste meldinger går ut på at Marsah Matruh også er faldt i aksetroppenes hender og dermed er Egyptens stilling uhyre alvorlig. De nærmeste dager vi avgjøre om Egypten for en tid skal bli besatt av tyske tropper.

FJÆRNE ØSTEN. Vesentlige endringer har ikke funnet sted i krigssituasjonen på denne del av kloden. Imidlertid er det åpenbart at japanerne ikke lenger er istand til å slå like hardt til alle kanter slik som de faktisk gjorde til å begynne med. Dette henger naturligvis sammen med oppgavens veldige omfang, men også et annet og meget viktig moment gjør seg etterhvert gjeldene. Det er de japanske tonasjetap som nå er blitt sterkt følelige. Som kjent hadde Japan før krigen en meget ringe tankflåte og i den senere tid har senkningene foregått jevnt. Dette gjelder også for den øvrige transportflåten og for krigsmarinen som har hatt to store nederlag ved Midway og i Korallhavet. Imidlertid er det klokest å gjøre seg fortrolig med tanken om at det i Det Fjerne Østen kan finne sted overraskelser, og en ytterligere utvidelse av krigen er ikke utenkelig.

ØSTFRONTEN. Etter det store slaget ved Kharkov som endte uavgjort har tyskerne gått igang med Sebastopol. Den tyske innsats av matriell er overveldende og tyskerne er idag sikkert meget forbausset over at Sebastopol fremdeles holder stand. Det som russerne idag utfører ved Sebastopol står ikke bare på høyde med det de har utført på andre fronter, men det er faktisk noe av det mest lysende de hittil har utført. Imidlertid er det vel et faktum at intet festningsverk er uinntakelig når det bare ofres nok for å inn- ta det, men ofrene kan som kjent bli forhøye. Sebastopol er imidlertid en så farlig pistol å ha i ryggen for tyskerne at de nok helst må gjøre seg ferdig med den før de kan gå til videre operasjoner med Krim som utgangspunkt. Det finner imidlertid sted kamphandlinger også på andre avsnitt av fronten. Således er det harde kamper igang nordøst for Kharkov hvor tyskerne har hatt noen framgang. Også i Volkovavsnittet finner sted harde kamper. Det er forbausende stille i Murmanskområdet, men det er ikke trolig at denne stillheten vil vare ved da det er en kjentsgjerning at tyskerne har dratt sammen store tropestyrker i disse nordlige avsnitt. Alt i alt betegner imidlertid stillingen på hele østfronten at russerne i høy grad sin kampkraft i behold. De kjemper tappert og klokt, og utsiktene barer faktisk rike løfter i seg.

Churchill er kommet hjem fra U.S.A. Før han har drøftet de siste hendelser med den annen store demokartiske fører Roosevelt. På bakgrunn av de diskusjoner som har funnet sted og den faktiske krigspolitiske situasjon, må en vel kunne vente seg visse trekk også fra denne kanten.

17 JULI 1942

A.
1883
Mappe 89
Eksp. 4
Arg. 11/7.42
O.V. lk
Jfr.

N R. 4

NORSK VILJE

11. juli 42

LØNSSITUASJONEN OG PRISPOLITIKKEN

DEN EGENTLIGE LEDER av den økonomiske politikken her i landet, dr. Carlo Otte i Rikskommisariatet har en setning som han stadig vender tilbake til i sine artikler og foredrag. I all korthet går denne setningen ut på at målet for den økonomiske politikken som Rikskommisariatet fører er å hindre inflasjon og derigjennom spare det norske folket for de vansker og lidelser som vanligvis følger i inflasjonens spor. Ut fra denne setningen gjør våre hjemlige nasistet krampaktige forsøk på å bevise nødvendigheten av den lønnspolitikken som føres, og som truer med å bli en katastrofe for de almindelige lønsmottakere her i landet. De tar utgangspunktet i dr. Ottes ord om at det er i det norske folks interesse at tyskerne søker å holde pengeverdien oppe, og så sier de at den vesentlige forutsetningen for at ikke prisene skal fly i været er at løningene holdes konstante. Men lønnsstoppen er bare en side av denne pengepolitikken. Gjennom en total markedsregulering med priskontroll og rasjonering skal en ytterligere lamme tendensen til prisstigning og fordelingsvansker som en krigssituasjon fører med seg. Disse argumenter er rent prinsipielt og sosialekonomisk uangripelige. Men det at en på denne måten erklærer seg enig i argumentasjonen, er ikke det samme som at en er enig i den praktiske utforming Rikskommisariatet har gitt disse prinsipper.

DEN DVLEN AV PROGRAMMET som gjelder lønnsstoppen er konsekvent gjennomført, det har enhver lønsmottaker hatt mer enn nok anledning til å konstaterer. Lønnsstoppene er holdt node med en hardhet og en mangol på olativitet som grenser inn på det stupide. Sett på bakgrunn av den prisstigning som har funnet sted og som vi skal behandle nærmere nedenfor, er det idag mer en tvilsomt om lønsmottakerne idag med de nåværende lønninger er istand til å nytte ut de altfor knappe rasjoneringskvotene. Her er en på mange måter ved sakens kjerne. Det som først og fremst har vært hensikten med den lønnspolitikken som er ført, er ikke så meget å hindre inflasjonen, som det å lamme folkets kjøpekraft og redusere levestandarden slik at tyskerne bedre kan nytte ut landet i sin krigspolitikk. At dette har vært den virkelige hensikt kommer kan hende enda tydeligere fram når en ser nærmere på den markeds og prispolitikk som er ført siden tyskerne for alvor tok seg av disse spørsmål.

NÅR DET GJELDER PRISNIVÅET kanen med en gang slå fast at det er en temmelig tvilsom omgang med sannheten når nasistene i skrift og tal søker å skaffe rum for den oppfatning at prisnivået ikke har gjennomgått noen endring av betydning. Engrossprisindeksen som en vanligvis tyr til når en skal skaffe seg et bilde av prisutviklingen har steget med ca. 75 % siden krigen, og indeksen for leveomkostningene har steget med ca. 45 %. Allerede disse tall forteller at det som skulde være hovedforutsetningen for lønnsstoppen ikke har holdt stikk. Det samme er tilfelde når det gjelder formålet om å oppretholde pengeverdien. Ved den praksis som er gjennomført er pengeverdien blitt redusert. Prisstigningen har en rekke årsaker. Først og fremst den ting at det var et hovedmål for tyskerne å senke levestandarden til mellom Europeisk nivå, dernest den ting at tyskerne har skrudd opp alle priser på varer som innføres fra Tyskland og endelig den virkning som den veldige økning av omsetningsavgiften har betydd. Ved denne prispolitikk som er ført har

tykerne oppnådd det som for dem er det vesentlige nemlig å lamme folkets kjøpekraft overfor de varer de selv skal ha tak i, og det har nok vært av større betydning enn det å hindre inflasjon.

SER EN PÅ SEDDELOMLØPPT har en det betegnende forhold at det er blåst opp til uanede høyder. Hvor stort det egentlig er blir av forståelige grunner hemmeligholdt av Norges Bank. Denne store nyskapning av kjøpekraft som den veldige seddelmengde betyr, viser tydeligere enn noe annet at tyskerne gir på båten alle prinsipper om antiinflasjonspolitikk når de bare kan mele sin egen kake.

Sedlene er i stor utstrekning anvendt til igangsetting av veldige militære anlegg som har vokset opp som paddehatter rundt omkring i landet. Særlig i begynnelsen betalte tyskerne svimlende lønninger for det arbeidet som ble utført på disse anleggene. Da hadde altså ikke lønningene noen betydning for å hindre inflasjon. Det gjaldt nemlig på en lettvindt måte å lokke arbeiderne fra deres egentlige arbeide til uproductiv barakkebygging land og strand rundt.

Men snart ble de seddelbunkene som arbeiderne fikk verdiløse, da det ikke fantes varer til dekning for dem. Her er bl. a. årsaken til de fantastiske priser som betales for nytelsesmidler som brennevin og tobakk på disse steder. Humbuker er nesten altfor lett til å gjennomskue og det er både synd og skam at arbeiderne lot seg bløffe av seddelmassene. På liknende vis tjener entreprenører og byggeselskaper millionbeløp på denne uproductive virksomheten.

Men den kanskje vesentlige delen av seddelmengden har tyskerne anvendt til oppkjøp av alloslags varer, råstoffer og halvfabrikata, og i den anledning har de hverken tatt omsyn til priser eller norske interesser. Den såkalte anti-inflasjonspolitikk er derfor i virkeligheten utplyndringspolitikk og da spiller hverken hensynet til pengeverdien eller rasjoneringsbestemmelsene noen rolle.

VARESPØRSMÅLET ER STORT SITT DET SENTRALE ved den nåværende pris og forsyningsituasjon, og årsaken til den kritiske situasjon skyldes ikke minst myndigheternes uansvarlige utplyndringspolitikk. Men den nåværende situasjon har flere svarte blad.

I denne sommer opplever en at menst landbruket og skogsdriften i høyeste grad lider av mangel på arbeidskraft går myndighetene til tvangsrekvirering av arbeidere til anleggsvirksomhet og festningsbygging. Dette skjer med trusel om at hvis det tilstrekkelige antall arbeidere ikke skaffes vil en trekke ytterligere mer arbeidskraft fra jordbruk og skogsdrift. Og enda vil Fritt Folk at vi skal takke tyskerne på våre knær for at det overhodet finnes levnetsmidler i landet.

Som vi ser blir det ikke meget igjen hverken av dr. Ottos eller de norske tyskeres talemåter når er undersøker forholdet nærmere. Når det gjelder den side av virksomheten som vi her har behandlet møter vi det samme som overalt ellers. Bloff, løgn og fusk er det en nytter seg av i håp om å føre det norske folket bak lyset. Men det skal ikke lykkes.

EN INTERESSANT KORRESPONDANSE.

Vi er kommet i besittelse av en korrespondanse som på en flatørende måte belyser forholdene innen fagorganisasjonen. Ikke minst er den avslørende for kamfelle og kommisarisk formann Håkon Meyer.

Den 28. april i år mottok minister Lippestad i sosialdepartementet følgende brev fra Der Reichskommisar ved herr Johlitz.

Skrivet var selvsagt på tysk, men vi gjengir det i oversettelse:

Om: Kabaretforestillinger på arbeidsplassene.

Uavhengig av den videre utvikling av vort felles arbeide med skapningen av Norges Arbeidssamband anser jeg det for ubetinget nødvendig at en straks går igang med kabaretforestillinger med

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
X
X NORSK VILJE. X
X
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

DET KOMMER EN DAG da krigen er slutt. Og vi vet at quislingene mest brønnende ønske er at krigen skal slutte med Tyskland som seierherre. Dette er den eneste garanti for at disse folk kan unngå sin skjebne i overensstemmelse med sine handlinger. Det som imidlertid er av adskillig større interesse for det norske folket enn at quislingene skal unngå sin velfortjente straff er hvilken skjebne som skal bli dette landet tildel.

I DEN SENERE TID har nasipressen skrevet en masse om den store fremtid som venter vårt land ved Tysklands seier og en henviser til at allerede nå har vi tatt visse skritt på veien mot den store selvstendighet. Det er bare det at for hvor dag som har gått er det blitt klarere og klarere for oss hva denne selvstendighet består i. Det norske folket har ikke sett annet enn at slavekårerne er blitt tyngre og tyngre for hver dag. Det siste tiltaket i retning av selvstendighet går ut på å tvangsutskrive normann til arbeidere på militære anlegg på vilkår som vanligvis blir krigsfanger tildel.

Det som imidlertid betyr noe i forbindelse med spørsmålet om Norges stilling etter krigen med Tyskland som seierherre er:

Vil Tyskland trekke tilbake sine soldater, og overlato til det norske folket selv og bestemme sin styreform og sin utvikling, det er ting som ikke berøres hverken av quislinger eller tyskere.

DET ER IMIDLERTID INGEN GRUNN til å være i villrede om disse spørsmål. Tyskerne kommer aldri til å trekke sine soldater tilbake. For det første fordi tyskerne også i fremtiden vil utbytte Norge etter alle kunstens regler, og for det andre fordi quislingene selv ikke vil våge å ta mot så stor selvstendighet.

LA OSS EN GANG FOR ALLE SLÅ FAST, både overfor "Aftenposten" og "Fritt Folk" at vi er av den sikre overbevisning at Tyskland aldri kommer til å vinne denne krigen, og at vår tro ikke lar seg røkke av krigens skiftende karakter fra dag til dag.

Tyskland vil lide nederlag, og de tyske soldater skal ut av Norge og det er garantien for at landets selvstendighet kan sikkes. I denne forbindelse nytter det ikke å skremme hverken med hemmelige avtaler eller annet djevelskap som tyskerne og quislingene i sin utrolige naivitet finner på. Russland er vår allierte i denne krig, og berer dagens byrder mer enn noen anor. Ingon skal få innbildt oss at Russland som idag kjemper sin kamp for frihet og selvstendighet på liv og død, i neste omgang står ferdig til å overfalle, eller endog stille krav overfor en av sine allierte.

NÅR KRIGEN ER VUNNET skal landet på ny reises av norske kvinner og menn. Vi skal bygge det ut slik at det skal bli større og rikere en det noengang har vært. Det som på det nåværende tidspunkt kan sies om disse ting er at åndsfriheten på ny skal settes i høysset og at alt arbeid og all virksomhet i dette landet også i fremtiden skal skje på grunnlag av folkestyre og demokrati.

K R I G S O V E R S I K T.

Østfronten.
Hovedinteressen samler seg nå om hendingsene på Østfronten. Etter Sebastopols fall, ble den lenge ventede tyske stor-offensiv innledet.
forts. side 6

norske kunstnere rundt om på arbeidsplassene. Saken kan selvsagt bare løses innefor rammen av en felles planlegging. Sviitt jeg er informert av mine kontorer utover landet er også bedriftene meget intereserte. Der må følgelig finne sted en felles planlegging, d.v.s. fastlegging av en turne for på den måten blir også omkostningene holdt så lave som mulig. De steder med de bedrifter som ubetinget må besøkes av en turne, er inntegnet på de to vedlagte karter. Fastleggingen av turneen overlater jeg selvfølgelig til Dem. Det er altså nødvendig at De utnevner en mann som, ved hjelp av landsorganisasjonens kontorer utover landet, tar fatt på planleggingen. Denne vil i stor utstrekning bli understøttet og få råd og veiledning av min gruppeleder herr Weigel. De kan straks ta opp filmframvisning på fellesplanen, dersom de normenn som nå oppholder seg i Tyskland og som utdannos som filmframvisere vorder tilbake. Bedriftene må overta utgiftene. I hvor stor utstrekning landsorganisasjonen kan eller vil gi et tilskudd til disse omkostninger overlater jeg til Deres avgjørelse. Under utvolgningen av de norske kunstnere som skal nyttos, må en selvsagt ta den politiske overbevisning i betraktning. Forestillinger må da også boktes. Jeg står til disposisjon ved drøfting av disse spørsmål. Jeg ber Dem sende meg kartene tilbake etter at De har satt Dem inn i dem.

Heil Hitler
Johlitz

Som den rasko visergutt sosialminister Lippestad er, sender han allerede samme dag han får skrevet, et brev hvor han gir storpolitikkoren Håkon Meyer i oppdrag å være sirkusdirektør for nasionunderholdningen på arbeidsplassene.

Den 4. mai svarer Meyer og sier han er villig til å påta seg oppgaven. I et brev den 11. mai gir han nermere redegjørelse for sit arbeide med saken og den 28. mai mottar Meyer et brev fra Lippestad hvor sosialministeren godtar det arbeide Meyer har utført i sakens anledning samtidig med at han gjør Meyer oppmerksom på at planene i alle enkeltheter må godkjennes av landsorganisasjonen.

Denne korrespondansen forteller adskillig. Det er tydelig at tyskerne nå er klar over at arbeidsytelsen nermest seg det absolutte lavmål. Det arbeidsfolk først og fremst trenger er høyere lønninger og større matrasjoner. Tyskerne er imidlertid ikke interessert i en slik løsning.

Isetdenfor å gripe ondet ved roten, tror tyskerne de skal kunne øke arbeidsintensiteten og bedre arbeidshumøret ved plump propaganda og billige kabaretefokter. Og til et slikt simpelt gjøglerarbeide har selveste Håkon Meyer stillt seg til tjeneste. Vi er nødt til å konstatere at denne forhenverende stortaler og rabulist er blitt tommelig frynsete i kantone. Nasistene har lært av det gamle ordtakot at folket vil ha brød og sirkus, og når det da blir lite med brød må det bli desto mere sirkus.

Men vi har den tro på arbeiderne at de vil møte denne Hokon Meyerske gjøglervirksomhet med den kulde og forakt den fortjener.

DET BLIKK BAK KULISSENE som disse brever gir, er likevel det mest interosante. Her får en svart på hvit greie på den rolle Rikskommisariatet spiller i forhold d til de såkalte norske ministre og i forhold til den papirmella som kalles Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

En finner mellom annet at ideen om Norges Arbeidssamband er fabrikkert i Rikskommisariatet og at selve fabrikantoren er en tysker ved navn Joh-litz. Det var forevrig noe alle viste, men det er likevel rart å finne det på trykk i sosialdepartementets egen korrespondanse. Hele tonen i den brevveksling som vi her har gjort rede for, viser med all tydelighet at det er Rikskommisariatet som fatter vedtakene og bestemmer selv de minste detaljer, og at såvel "ministrene" som funksjonærene i Fagorganisasjonen er visergutter og intet annet.

MYSTERIET "GALTESUND"

Som kjendt var det adskillig skrivning i norsk presse i mars måned om den mystiske forsvinnen av D/B "Galtesund". Saken ble først slått stort opp, men ble så plutselig dysset ned. Og "Galtesund" var og ble borte. Nå kan den svenske avisen "Tress Alt" opplyse at båten kom ved fram til England og der innlemmet i den norske handelsflåten. Det var en gruppe ungdommer som gikk ombord som passasjerer 1 og 2 om gangen i forskjellige byer langs kysten da "Galtesund" var på reise vestover mot Flekkøfjord. Fra Flekkøfjord skulde så farten gå nordover den 15. mars, men straks etter avgangen satte de norske patrioter seg i besittelse av skuta og lå kursen om. Og farten over Nordsjøen ble tilbakelagt uten at det hadde føling med tyske stridskrefter.

HØVISK TALE,

Etter Sarpborgs Eytinngs slutt for en tid siden, ba tolder og NS dikteren Kåre Bjørgen om ordet. Han rakk et noe forferdelig ned på ledelsen av Borregård Fabrikker og sa bl. a. De svina der node har vi ingen bruk for. Vi kan kaste dem i fossen. Etter talen takket ordføreren Bygartner Stenmark for det hjertevarme og greie innlegg.

TVANGSUTSKRIVNINGEN AV ARBEIDSKRAFT.

Den tvangsutskrivning av arbeidskraft som vi tidligere har gjort utførlig rede for er nå blitt virkelighet. En rekke større firmaer i Oslo har nå fått beskjed fra myndighetene om at så og så mange av deres funksjonærer er uttatt. En hel rekke folk har allerede fått beskjed om å reise lørdag den 12. ds.. I innkallelsen fra myndighetene heter det at om en møter opp uten arbeidsklar vil det bli å oppfatte som om vedkommende overhodet ikke har møtt fram, og forholdet vil bli behandlet av vedkommende tyske rettsinstans. Dette er et nytt og uhørt brudd på folkeretten og står fuldt på linje med de tidligere overgrep.

Det er opplagt at ingen kan nekte å reise, men det behøver ikke å bety at vi ikke skal gi vår mening til kjenne. Minister Lippestad er direkte medansvarlig for dette brudd på folkeretten og han er den som nå bør få beskjed om hvordan denne tvangsutskrivning blir oppfattet.

La ministeren få føling med "den lille presenten" som er motstandere av nyordningen i alle dens former. La protestene strømme inn i tusentall til Sosialdepartementet. Det er ikke bare de som direkte berøres av utskrivningen som ber protestere men også deres kolleger på arbeidsplassene. Nå er det arbeidsfolkets plikt til påny å vise den samme holdning som lærerne og prestene har vist og stadig viser. I protestene må det henvises til at utskrivningen skjer for å skaffe arbeidere til de militære anlegg og er derfor i strid med folkeretten.

Briggeoversikt. forts.

Don har i den siste uke stadig økt i intensitet og omfang. I denne første fase ser det ut til at tyskerne konsentrerer seg om å drive en kilo inn mellom de russiske armeer som står på midtfronten og de som kjemper i syd. På fronten mellom Kursk og Kharkov har tyskerne satt igang 2 konsentrerte angrep. Det ene har Kursk-området som utgangspunkt, og det annet satt inn fra Bjelgorod og Woltschansk. Etter inntatte flyforberedelser kaster tyskerne fram enorme tank-formasjoner som ble fulgt av tallrike infanteridivisjoner. For det voldsomme trykk måtte russerne vike og den 7. ds. meldte tyskerne at de hadde tatt byen Woronesj. Dette er et viktig knutepunkt som forbinder jernbanen mellom Moskva og Rostov. De tyske påstander om at de har overskredet Don på bred front demoteres fra russisk side. Det er riktig at tyskerne har nådd Don på enkelte punkter, men det er en overdrivelse å påstå at de har flyttet fronten i hele dens bredde til Dons bredder. Russerne melder bl. a. at de holder stillinger så langt vest som ved Staryj Oskol omtrent midtveis mellom Kursk og Woronesj. Fra selve Donetsbekkenet foreligger det ingen meldinger, men tyskerne sier selv at russerne foretar angrep ved Taganrog. I Rshovområdet i retning Kalinin foregår det også harde kamper, mens det ikke foreligger noe nytt fra Leningradavsnittet og Ishavsfronten. Denne gang er det Kaukasus det gjelder og når tyskerne nå foretar angrep i rett østlig retning er dette for å sikre flanken før de dreier mot syd. Det er ingen hjemmelighet at von Kleist samler store mengder matriell og tropper i Donetsbekkenet og avventer normere ordre til angrep. Kampene prøges av at tyskerne fremdeles er i besittelse av en veldig slagkraft og av at russerne nytter en noe forsiktigere taktikk. Utviklingen går imidlertid i en slik retning at en ikke må se på utviklingen på østfronten helt isolert.

Nord-Afrika og Egypten.

Krigen i ørkenen har vært preget av overraskelser. Slik har det også vært i dette slaget som ble satt igang den 26. mai. For en uke siden så det ut til at ingen kunde se veien for tyskerne til Aleksandria og Kairo, men nå ser det ut til at engelskmennene har klart å etablere en holdbar forsvarslinje ved El Alamain, samtidig som de angriper tyskerens sydlige flanke.

Også for denne fronten gjelder det at en ikke må se den isolert. Det har i den siste tid funnet sted ting som tyder på at også andre deler av Nord-Afrika står i brønnpunktet. Vi kan hevne at det skal være kommet tropper og matriell til Gibraltar, at det er stor diplomatisk virksomhet i Madrid, at den franske generalguvernør har vært i Vichy for å konferere med Laval og Petain og at disse samtaler tillegges den største betydning. Endelig kan vi nevne at franskmennene har sendt tropper til Nord Afrika og at det er store forsvarsforberedelser i Casablanca og Dakar.

Om situasjonen i Egypt uttalte Churchill forleden:

Jeg har ikke anledning til å gi nærmere opplysninger om de forsterkninger som er kommet frem til den 8. arme, eller som er undervei, bortsett fra at de er meget betydelige. Jeg betrakter på ingen måte kampen som avsluttet.

Tonnasjespørsmålet beskjeftiger stadig den engelske og amerikanske ledere og selv om det ikke opplyses noe om tapene som de allierte har til sjøs, kan en gå ut fra at dette problem er overordentlig alvorlig. Produksjonsplanene er delvis omlagt og en søker å oppnå ytterligere økning i produksjonen. På den amerikanske kyst er en gått igang med konvoiering for dermed å minske tapene. Det er grunn til å tro at disse tiltak vil bringe tonnasetapene ned på en gunstiger nivå.

Det kommer stadig amerikanske forsterkninger til Europeiske farvann og det opplyses at amerikanerne skal bygge 4 store flåtehavner på de britiske øyer. I det hele gjør amerikanerne seg stadig mere gjeldene også når det gjelder krigen i Europa.

15 AUG. 1942

NORSK VILJE (Ekstrautgave)

1884 A

Mappe 89

Eksp. juli

Arg. 1942

O.

Jfr.

Til Norges prester, menighetsråd og menigheter

Biskopene Maroni, Fleischer, Hille, Skogestad, Krohn-Hansen, samt domprost Hygen, som vikar for Berggrav, har i rundskriv av juli 1942 meddelt Norges prester, menighetsråd og menigheter at der er opprettet et nytt øverste kirkestyre som bærer navnet "Den midlertidige kirkeledelse" og som består av følgende: biskop Berggrav (med Hygen som vikar), biskopene Maroni og Hille, professor Hallesby (formann), Ludvig Hope, H.E. Wisløff.

Den midlertidige kirkeledelse har så sendt en redegjørelse til prester og menigheter. Av innholdet fremhever vi her følgende:

Reichskommissar Terboven tilsa som i 1940 kirken full frihet, på betingelse av at den avholdt seg fra politiske formuleringer. En frihet kirken beholdt så lenge administrasjonsrådet fungerte. Men etter 25. september ble dette forhold annerledes. Staten ville ikke anerkjenne kirken åndelige selvstendighet og frihet, men ville herske over kirken og ha den som en tjener for seg. Dette kom til uttrykk i kringkastingen hvor den kirkelige konsulent måtte nedlegge sitt hverv. Vi nevner også hvor unådig det ble opp tatt at biskoppene påtalte hirdens brutale overfall på skolene. Prestenes taushetsplikt ble opphevet. Feylings læreverk, hvor politikken ble innført i kristendomsundervisningen, ble autorisert endog på ulovlig vis. Prestenes stilling til nyordningen skal avgjøre om de får embede i kirken eller ikke. Hvor kirken og organisasjonene anerkjenner N.S. og nyordningen skal det ikke bli lagt hindringer i veien for kristelig arbeide. Kirkedepartementet ville også tilta seg rett til å bestemme over forkynnelsen av Guds ord. I denne forbindelse må vi også nevne ungdomstjenesten, en moralsk barneoppdragelse uavhengig av hjem og kirke. Myndighetene gikk også til anvendelse av mangeslags maktmidler overfor kirken og dens menn. Til tross for at der går en mengde unge menn som er fullt ferdige med sin presteutdannelse utnevnte og ordinerte myndighetene legfolk til prester, ja utnevnte nye biskopper i strid med kirkelig lov og orden og ordinerte dem i strid med Alterboken som er gjeldende norsk lov.

Da så det tilfalle hadde vist seg at protester i ord ikke gjorde noen virkning på myndighetene måtte kirken gå til handling. Derfor kom embedsnedleggelsen. Denne må ikke sees som en frukt av en enkelthandling fra statens side overfor kirken, men som en følge av den prinsipielle motsætning mellom statens og kirkens syn. Det er ikke med glede kirken har måttet gå til dette alvorlige skritt, men kirken ville ha vært utro mot sin herre og den rolige hadde latt alt dette skje uten å handle.

2. Stillingen idag.

Det kunne synes som om kirken har litt nederlag. Kirken har nemlig ingen maktmidler og ønsker heller ikke å bruke slike. Men i virkeligheten har kirken vunnet en åndelig seier. I nettopp i de dager da kirkens menn ble truet og styrtet utsikt de sværeste konsekvenser, ja endog dødsstraff, viste det seg at kirken ikke lot seg skremme, men fortsatte frimodig å forkynne Guds lov og evangelium og som statens samvittighet å påtale de overgrep som myndighetene hadde gjort mot kirken, skolen, foreldrene og barna, ja mot landets ordhede rettsvesen.

Men også i det yttre var seieren stor. Av 738 prester i embede har over 90 % nedlagt sine embeder og flere følger stadig etter.

Myndighetene har gjort flere forsøk på å få forhandlinger istand, noe vi på vår side og er villige til, men bare gjennom våre rette biskopper.

3. Kampens mål.

Målet er ikke av politisk art. Vi stiller oss lojalt overfor okkupasjonsmakten innenfor folkerettens ramme.

Målet er heller ikke av kirkepolitisk art. Vi kjemper ikke for en kirkeordning eller en nyorganisering av vår kirke.

Vi kjemper for kirken. Målet er av åndelig art. Vi ønsker ikke å bryte ned noe mer i vår kirkeordning enn det som er absolutt nødvendig, for at kirken skal kunne gjøre kirkens gjerning. Vi kjemper for å kunne arbeide ubundet av statens urettmessige inngrep og for å kunne arbeide med god samvittighet overfor kirkens Herre og hans hellige ord.

4. Våre arbeidsoppgaver.

Vi skal ikke gå å vente sensasjonelle begivenheter i kirkekampen. Vi skal heller ikke spille denne kritiske tid med planer om kirkens nyorganisering. Vi skal arbeid. Vi skal arbeide i vår kirke, i de ordninger og institusjoner som vår kirke har. I samlet flokk skal vi ta fatt på kirkens hele arbeid:

- a.) Menighetsrådene fortsetter sitt arbeid enten de blir avsett eller ikke, i det de sørger for at alt det kirkelige arbeid går sin gang.
- b.) Prestene fortsetter sin gjerning i menigheten, selv om de har nedlagt eller er avsett. Så lenge kirken ikke har fratatt dem den tjeneste de mottok ved ordinasjonen, har de rett til å bære prestens drakt og utføre alle handlinger i kirken som en ikke-embedsmann kan utføre.
- c.) Prostene fortsetter sin vanlige gjerning i forbindelse med sin rett.
- d.) Biskoppene leder det kirkelige arbeid innen sitt bispedømme. De har kirkens fullmakt til å bære bispedrakt og biskoptittel.
- e.) Når det så nå er opprettet en kirkeledelse som skal ta seg av spørsmål som angår den hele kirke, har vår kirke hele sitt arbeidsapparat i gang.

+++++
Det står til oss om arbeidet skal bli gjort eller ikke. For hver enkelt av oss gjelder det nå at vi i tro til Gud og i troskap mot kirkens Herre gjør den gjerning som han har betrodd oss.

La oss kjøpe den beleilige tid til å arbeide mens det ennå er dag. Vi står i dag foran en åpen dør med veldige muligheter. Herre gir oss all ydmykhet, tro og lydighet nok til å gå inn i de gjerninger som han har lagt ferdige for at vi skulle vandre i den (Ef. 2, 10.)

Vi har sikkert alle kjent at vi i denne tid har vært under Guds veldige hånd. Gjennom den straffedom som nå går over vårt folk og over hele verden har vi hørt Guds tale. Men vi har fått oppleve at Gud er nådig også når han straffer.

Når vi nå ser tilbake på disse årene, oppdager vi med hellig undren og tilbedelse den lange rekke av velgjerninger som er øst ut over vår kirke og vårt folk. Herre har i sannhet satt foran oss en åpen dør: Folkets søker til Guds hus som aldri før i vårt slektsledd. Samvittighetene er åpne for sannheten. En hver våken predikant får glede seg over en ny lydhørhet for Guds ord. Fra alle kanter av vårt vidstrakte land får vi meldinger om vekkelser, stilferdige sunde og dyptgående vekkelser. Gud har i nåde besøkt vårt folk. La oss takke gud og be ham om nåde å føre sitt verk fram til en landsomfattende vekkelse, så vårt folk kan gå ut av denne ildprøve som et nytt og lutrett folk. Også de kretser av vårt folk som har stått fjernt fra kirke og kirstendom, begynner å oppdage kirken. De får respekt for kirke og begynner å se hen til den. Vi ser også her Guds finger og takker for hans nåde.

Vi hilser våre prester, menighetsråd og menigheter og takker for deres oppriktige villighet til enhet og samhold i denne kritiske tid. Vi forstår at det særlig i de avsidesliggende strøk med få og ofte forsinkede etterretninger har vært en alvorlig påkjenning.

I troen på vår Himmelske Far våger vi å se framtida i møte frimodige og trygge, og vi sier med den gamle salmist: "Bare i håp til Gud er min sjel stille. (salme 62, 2.)

Oslo i juli 1942

O. Hallesby. Henrik Hille. Ludvig Hope. Johs. Hygen.
J. Maroni. H. E. Wisløff.

Den kamp som utkjempes, den våpenløse, ærefulle kampen, den gjelder ikke ringe ting. Den gjelder det høyeste av alt. Den gjelder i første rekke den rettsorden som ble lovfestet på Eidsvoll den 17 mai 1814, det frie Norges grunnlov. "Med lov skal land bygges" - slik lød engang en av våre felles kongers valgsprog. Lovfestet orden er den grunnleggende forutsetning for et hvert folks frie lov. Der hvor lovfestet orden hensynsløst trampes under føttene, der hersker undertrykkelse og forfølgelse, der blir resultatet oppløsning, kaos og undergang. Kampen, den våpenløse, ærerike, gjelder Norges rett - og dermed gjelder den intet mindre enn fedrelandets selvstendighet, slik denne er uoppløselig forbundet med åndelig frihet. Et mønsterland for nyordningen skulle Norge bli, er det blitt sagt. Ja, et mønsterland er det blitt - dog ikke for dem som vil friheten til livs. Men et mønsterland, et stort eksempel, som har vist verden hvordan kampen endog under det hårdste trykk kan og skal føres for frihetens hellige sak.